

SMARTINSKI

VESTNIK

GLASILO DOMOBANCEV
IN DRUGIH PROTİKOMUNISTIČNIH BORCEV
REGISTRO NACIONAL N° 393.650 - 2-X-1952

II. LETO

San Martín, 1. januarja 1953

Štev. 5

KOT NEKD AJ

Bliža se sveti Božič z njim pa njegova milina, ki je tako čudovita, da nas prestavi v naših spominih v domovino, kjer se obhajajo božični prazniki tako prisrčno, globokovertno in občuteno kot nikjer drugod. Saj smo doživljali naš Božič že pred leti, pa vendar spet zaživi osorej v nas tako prisrčno in živo kot bi ne bilo nobenega presledka do danes. Da, ko pride sveti večer — bomo kropili z očetom in kadili našo hišo — in vse vse naše kot nek daj, in molili ter prepevali pred jasticami, kot da je naša hiša postala sam hram božji za ta sveti večer, sveto noč in sveti dan. Z lin župnega stolpa pa se bo zlivalo v hrib in dol ubrano pritrkavanje blagoslovljenega bronca, prihiteli bodo še podružnični zvonovi in slovenske vasi, trgi in mesta bodo zagnjeni v žuboreče petje zvonov. Vse bo čutilo, še žival v hlevu, ko bo gospodar blagoslovil vso drobnad in vse shrambe, še kozolec natlačen s senom, bo čutilo izredne trenutke, ki jih obhaja verna družina. Po molitvi bomo kramljali s sorodniki in vasovalci, prižgali bomo bakle in šli po zasneženi poti med njivami in skozi gozdič, trop za tropom, vsak s svojimi vrstniki k polnočni sv. maši v farno cerkev. Oh saj bi je ne spoznal, tako je lepa na sveti večer naša cerkev, koplje se v luči kot nobenkrat tako in v prelepah slovenskih

polnočnicah tam zgoraj spev zvonov, tu no tri v hramu božjem pa pevci vžigajo srca uspa vajoč jih v svetonočno razpoloženje, orgle buče, množica vernikov valovi kot ena slovenska družina, ki kleči pred jasticami. Ena duša, ki v tihi ljubezni moli božje Detece v jasticah, občuduje Njegovo mater, Brezmadežno Devico, blagruje sv. Jožefa, se pogovarja s pastirji, motri pohlevne ovčice in eno srce, ki v ponižnosti sprejema sveti evangelij. — Cesar Avgust je ukazal, naj se popiše ves svet in šla sta v Betlehem sv. Jožef in Marija, da bi se popisala, ker sta bila iz rodu Davidovega — pa zanju ni bilo prostora v mestu — šla sta prenočevati v borni živinski hlevček. Devica je porodila Dete in ga položila v jaslice.

„Oh, Jezušček, Marija in sv. Jožef kako smo mi Vam enaki — nepoznani, revni in pregnani“ — se trgajo vzdihli iz terepetajočega slovenskega srca, ki začuti, da iz ročic malega Jezuščka prihaja Njegov blagoslov na to Njemu prisrčno vdano družino slovenskega ljudstva. — Da spet bo na sveti večer kot nek daj, ko nas sprejema naša vas, mesto v svoj objem, nas pozdravljajo vaščani, prisrčno nam stresajo roko v pozdrave oče, mati, bratje in sestre. Odgrnil se bo pred nami tako mili obraz naše domovine Slovenije.

Devet let se nismo videli, pa bo, kot da smo se včeraj pogovarjali, mehko nam bo, da bo oko solzno, glas tresoč, obraz pa vesel, govoreč, da se duša naša koplje v milini svetega večera v objemu domače hiše — kot nekdanj.

Kaj ne, da bo tako, fantje, dekleta, možje, žene! Mi, ki smo tolikokrat uživali lepoto svetega večera in božičnih praznikov doma v lepi Sloveniji.

Z nami pa bodo vasovali naši dragi padli soborci. Oboji — onj in mi smo šli

z doma — oni v večno domovino — mi v daljno tujino. A duše naše se po božjem dopušenju vračajo ob takih svetih trenutkih domov, saj duša ni telo, je božji dih, skoro vrstnica angeljev, ki ne pozna ne mejá ne daljine.

Oj le pridi sveti Božič, naj zaživi slovenska hiša spet nekdanjo srečo ob polni družini!

To boš videla mati Slovenija na sveti Božič romarjev iz tujine in večne domovine, srečna boš kot nekdanj! Š.

TAKO JE B'LO

Kako je bilo že nekoč!
Prelepi časi so to bili,
ko smo v adventu skozi sneg
pobožno k zornicam hodili.

Nato je prizvončkljal Miklavž,
za njim štorkljali so rogati.
Da niso šli otroci v koš,
so morali moliti znati.

In pred božičem vsak večer
smo jeperge iskali
za Mamko božjo z Jožefom,
zavetje smo jim radi dali.

Po mah v goré za jaslice,
to bilo je veselje!
Pastirčke smo zrezavali
in ovčke na povelje.

In pred božičem tisti dan
tam v hišnem smo kotičku
prostorčka dali Jezuščku,
voličku in osličku.

Na svet' večer, prazničen ves,
po shrambah smo kadili,
prižgali lučiči v jaslicah
in „roženkranc“ molili.

Potem smo z bakljami v rokah
čez drn in strn hiteli
k polnočnici v cerkvine hram,
božične pesmi peli.

Prelep je bil sam sveti dan,
kadilo je dehtelo,
z obrazov vseh v praznični svet
veselje je žarelo.

In kaj šele: Na praznik ta
smo jedli z veliko žlico
in dobra mati v našo slast
so rezali potico.

Na novoletni predvečer
smo zopet pokadili,
prižgali lučke v jaslicah
in peli in molili.

Prišli so kralji v Betlehem,
kamele pripeljali,
in mi smo jih s spoštljivostjo
na vrata zapisali.

Spomini lepi naših šeg,
slovenskih običajev,
rojakom pravite povest
domaih dragih krajev.

V spominih teh zapisana
božična so voščila...
Naj bi se vsa do pičice
pri Vas in nas spolnila!

M. Elizabeta.

ESLAVISMO NO ES COMUNISMO

Hay quienes creen que los tiranos bolcheviques de hoy pretenden usar el esclavismo para su fin. ¡Cuán equivocados! El esclavismo no lleva ningún propósito de ataque. La propaganda del bolchevismo en el mundo va contra los intereses eslavos. La revolución bolchevique en el territorio ruso no es un resultado del esclavismo o de los esclavos. Lenín tuvo, sí, el hombre ruso Uljanov (Uliánov) pero ha nacido en el Astrakan, cerca de la desembocadura del río Volga en el mar Cáspio, y es por la sangre y hasta por el físico un mongol. Stalin, con su nombre verdadero Djugasvili, no es un eslavo, sino un asiático (georgiano).

Sería un absurdo pensar, que el bolchevismo tenga algo de común con los intereses eslavos. Todo los esfuerzos para subyugar el mundo son obra del

comunismo, que pretende servirse del esclavismo como medio. El esclavismo, por desgracia está esclavizado al comunismo.

La enemistad del mundo contra el comunismo, se vuelve injustamente contra todos los eslavos, que en gran parte sólo son víctimas del comunismo, porque el mundo ignorante, no instruido y desunido, identifica a los eslavos (rusos, eslovenos, polacos, croatas, checos, eslovacos, búlgaros etc. con el comunismo.

El comunismo ha convertido a nuestros antiguos amigos en enemigos. El mundo que tuvo en gran estima al trabajador eslavo, mira hoy en él al comunista revolucionario, a quien conviene rechazar.

El comunismo prepara la revolución utópica, pero el esclavismo, por desgracia, tendrá que pagar la cuenta.

DEJANJA GOVORE

Begunje pri Cerknici so marsikomu v spominu, saj so ti kraji dali močno skupino ob ustanovitvi Rupnikovega bataljona.

Prvo krvavo delo komunistov v Begunjah!

V topli noči 24. julija 1942, je proti Begunjam oprezno stopala manjša tolpa mladih krvnikov, poslanih iz Šercerjevega bataljona.

Vsak izmed teh je vedel povelje, zato jim med potjo ni bilo potrebno spregovoriti besede. Iz tedanje njihove komande, ki je bila v gozdu, blizu vasi Padež, so v prej kot dveh urah že stali za prvimi hišami v Begunjah. Kljub temu, da se jim ni bilo treba bati nikogar, je vendar straža stopila na glavne izhode iz vasi, ostali pa so krenili proti hiši kovača Hitija.

Ker je šla ura že proti polnoči, je bila kmečka vas v trdnem spanju. Ravno tako so brez skrbi počivali trije sinovi očeta Hitija.

Tišino pretrga ropot na vrata Hitijeve hiše. Komunistična druhal hoče za vsako ceno v hišo. Ker se debela kmečka vrata niso udala, so si naredili nasilnikj vhod skozi okno. Ko so si na

tak način osvojili spodnje prostore hiše, so od očeta Hitija zahtevali sinove, ki pa so se že skrivali v podstrešju hiše. Oče je praznih rok zastavil vstop v podstrešje, a je kmalu podlegel premoči, tako da je zvezan in zastražen, brez moči, v lastni hiši moral gledati nadaljni žalostni prizor. Kaj kmalu sta bila zvezana dva od sinov, Janez, star 22 let, ter France, star 18 let. Tretji, najmlajši, Vinko, se je pa rešil na ta način, da je razbil streho, in ostal na strehi do jutra. Oče je moral še nadalje ostati zvezan in privezan v lastni hiši. Janez in France pa sta morala z maskiranimi napadalci v temno noč. Janezov prejšnji prijatelj se ni mogel več premagati, komaj so stopili trideset korakov od njihove rojstne hiše, že mu je nož nekdanjega prijatelja prerezal žile na vratu. Zjutraj, ko je dan pregnal temno noč, so njegov oče in mati ter sosedje odvezali že trde roke zaklanemu Janezu in mu umili strnjeno mlado kri. Da je bil Janez umorjen, je bila edina njegova krivda to: bil je član Katoliške akcije.

Franceta so pa zvezanega v sami nočni obleki in bosega odgnali v gozd, ter ga živega vrgli v 15 metrov globoko

brezdno v gozdu Ravnik. Po treh mesecih smo pa belogardisti potegnili njegovo truplo iz brezdna, ga prepeljali na pokopališe v Begunje, ter ga pokopali zraven brata Janeza.

Tako se je začejala „zmagoslavna“ pot komunistov na oblast.

SLOVENSKA MATI 4 PADLIH DOMOBANCEV PIŠE:

Ko prebiram š. Vestnik, ki si je nadel hvalevredno nalogo iztrgati pozabljenju slovenske protikomunistične borbe, se se mi vedno bolj dviga hvaležnost Vestniku, saj že blede njih spomin, četudi ni še 10 let njihove brezprimerne ljubezni do Boga in domovine, ko so iz vseh stanov vstali kot en mož v boj za vero in dom, ter v boju omahnili po črnem izdajstvu v prerani grob.

Danes naj opišem še jaz svojo skelečo rano, kakor jo vidim in občutim kot mati štirih padlih borcev in žena ubitega moža.

Nepozabni 11. in 12. september leta 1943., ko so se vse edinice Vaških straž pod Ljubljano do Stične in okrog zbrale v Turjaku, videč, kako so se po razsulu nemško-italijanske zveze iz vseh gozdov vsipale tolpe komunistov — ojačene z Italijani in njihovim orožjem. Junaško so fantje branili Turjaški grad, pričakujoč upravičeno, da jim iz Ljubljane pošljejo pomoč. A tega ni bilo. Grmelo in streljalo je cel teden. Grad je gorel na več krajih. Razbili so jim tudi vodnjak, da so borci in ranjenci trpeli strašno žejo. Da tudi ranjenci! V nedeljo 19. septembra, ko so privlekli pod grad dva italijanska topa in so začeli z njima obstreljevati grad, jih je bilo že 35. Ravno radi teh niso branilci gradu tvegali izpad in pohod naprej v Ljublja-

no, češ skupaj smo se borili, skupaj bomo umrli, če ne bo pomoči,“ je bilo njih geslo.

Usodna nedelja 19. septembra 1943. Sonce je vzhajalo, borci in ranjenci v gradu izčrpani od lakote in žeje zaupa-joč samo še na usmiljenje božje, so se izročili Bogu pri sv. daritvi. Okrog gradu je bilo mrzlično vrvenje, montirali so topove in že prvi strelji so porušili debelo staro zidovje, ubili nekaj fantov ter kmaiu izsilili vhod v trdnjavo. Kaj je sledilo, je znano, a bili so tu ranjenci, ki so jim „zmagovalci“ s psovkami in sramotenjem dali slutiti, kaj jih čaka. Obetali so jim, komunisti, da jih bodo drugo jutro prepeljali v Lašče v bolnišnico. Med tem so zdrave zvezali z žico na dolgo vrv in jih odtirali med tepenjem in sramotenjem v Kočevje, to križevno pot bi moral otepi pozabi kdo, ki je bil soudeležen.

Drugo jutro okrog osmih pa pridejo komunisti z ukazom, naj pridejo ranjenci, da jih spravijo na vozove. Res se približa prvi mlad fant, ranjen v trebuh, kjer je tiščal blazino, da mu niso izpadla čreva. „Tu imaš, hudič,“ je zakričal komunist in mu poslal kroglo v tilnik. Tako so šli drug za drugim — med njimi moj sin Marijan — vseh 35 ranjenih je bilo brez orožja pomorjenih od lastnih bratov, pijanih krvi in zmage. Ni še bila noč, ko sta onstran zidu zrastle dve gomili, v eni je bilo 17, v drugi pa 18 mladih idealnih slovenskih življenj, ki so klonila v strašnem duševnem in telesnem trpljenju, pod roko zapeljanih bratov. Daj, Vsemogočni, da bi bila njih kri seme, iz katerega bo po tem trpljenju zrastle nov rod, ki se bo v hvaležnosti spominjal velikih padlih legijonarjev in užival sad njihovih žrtev!

VSEM SOTRUDNIKOM IN NAROČNIKOM NAŠEGA LISTA — VSEM DOMOBANCEM IN SOBORCEM VOŠČIMO PRAV VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN VSO SREČO V NOVEM LETU! BOG PLAČAJ VAŠO POMOČ LISTU IN NAŠEMU DELU!

UPRAVA SMARTINSKEGA VESTNIKA

STRAHOTE TABORIŠČ

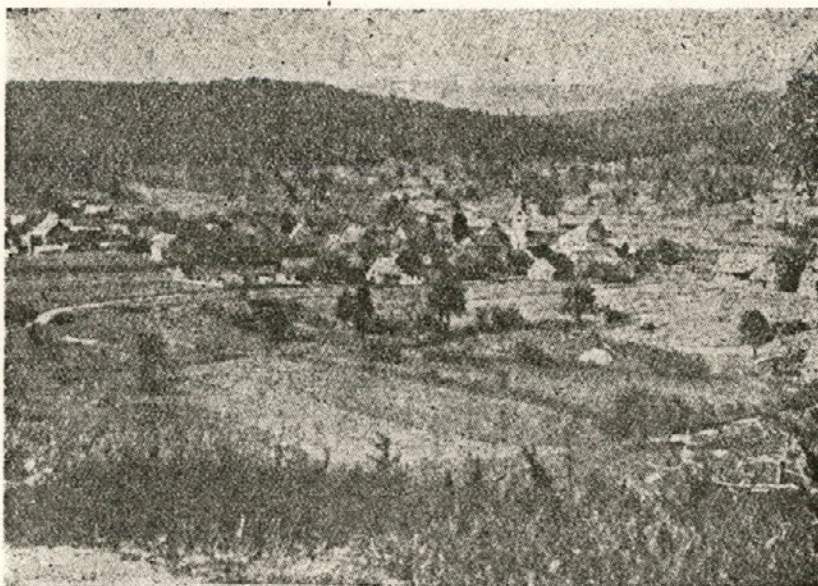
C.C.I.C. MONIGO IN CHIESANUOYA

Postaviti smo se morali znova v vrsto, da so nas prešteeli in nam razdelili posode za hrano — „gavete“, posteljnino, slamarice in slamo. Ko smo si v svetlobi žarnic za silo uredili svoje prostore; se nam je jel vračati mir in izginjalo težko vzdušje zaskrbljenosti.

Naslednjega dne smo si urejali nov način življenja. Izbrali smo si sobne starešine, ali „capo camara“, ki so prevzeli

Ropotanje „gavet“ je odmevalo kot bi šia čreda na pašo. Vmes pa je bilo čuti ropot cokelj na nevajenih nogah zaspancev, ki niso hoteli zamuditi zajtrka.

Za tem se je začelo pospravljanje in čiščenje. Razen „dežurnih“ ni nihče ostal v sobah, tako, da so ti nemoteno lahko izvršili svojo dolžnost. Ni ga bilo, pa naj je bila potreba še tako velika, ki bi ob času čiščenja tvegala prehod v kopalnico. „Dežurni“ so bili strogi in odločni.

Grčarice, obrobna kočevska naselbina iz občine Dolenja vas pri Ribnici, kjer so 8., 9. in 10. septembra podlegli „plavi“ protikomunistični borci v liki premoči komunistov in Lahov, borec se junaškopod poveljstvom majorja Koprivica

skrb za red, čistočo in ostale dolžnosti, pa žal so sčasoma ti „capoti“ uvedli neke vrste predpravice pri deljenju hrane, kjer so iz redne menaže dobivali najboljše in „gosto“ na račun ostalih.

Vstajali smo rano. Po sobah so se zgodaj zjutraj jeli oglašati „petelini“, „krave“, „psi“ in druge domače živali, kakor je pač posameznikom uspelo oponašanje. Na ta način so nas zbudili, opazke in pripombe pa so nas spravljalne v dobro voljo. V kratkih hlačah in lesenih, v taborišni kantini kupljenih cokljah smo hiteli v kopalnico, nato pa na dvorišče v vrste pred kotle, po kavo.

Dopoldne smo prejeli vsak svoj obrok kruha.

Jutranji ropot „bohinjske črede“ se je ponovil tudi opoldne. Pod pripekajočim soncem so nas preštevali, nakar šele so nam delili hrano.

Po kosilu je zavladata tišina po plospjih, ker je večina poglobila po pogradih in dremala v polmraku zastrtih oken. Le redki najbolj vneti „kuščarji“ so se pekli na soncu. Skrivaj so upali, da bo po vročem laškem soncu ožgana koža, vzbujala pozornost na ljubljanski promenadi. Vsem pa je po vztrajnosti

in barvi prednjačil debeli gostilničar iz Rožne doline, nazvan „atek“.

Pravo življenje se je zbudilo šele po večernem delanju hrane. Sveži večerni hlad je izvabil vse neprostovoljne prebivalce taborišča iz sob. Ugibanja o trajanju vojne, zmagah in porazih „osi“ in zaveznikov, o vrnitvi v svobodo in domov, so večini tvorile nit razgovor. Iz kovčkov so se privlekle karte in „ajnc“ je bila najzanimivejša igra. Črnoborzi-janci so tvorili jedro igre in igrali za visoke vsote. Gost krog gledalcev se je strnil okoli njih ter z napetostjo sledil vsakemu gibu igralcev — kljub temu so spretnejši vedno dobivali.

Nastopili so tudi „balincarji“, katerim je okroglo rečno kamenje nadomeščalo kroglo. Večina pa se je razbila po majhnih gručah ter vztrajno premlevala svetovno politiko. Posamezni intermiranci so se besedno otipavali, da bi ugotovili politično barvo sobesednika. Tako so se kmalu našli komunistični „veljaki“ in začeli s svojim razdiralnim delom v taborišču, nad katerim so nemški lovci izvajali svoje akrobacije spremljani po tuljenju svojih strašilnih siren.

Kakor smo se zjutraj zbudili dobre

volje, tako smo legli k počitku bojno razporejeni. Po predpisih laške komande smo morali biti ob 9 zvečer vsi na svojih ležiščih, da so nas prešteli. Klic iz prve sobe: „tenente gre“, je magično deloval, ker je skoro v hipu „spalo“ vseh 300 mož. Seveda so to opozorilo večkrat uporabili kot potegavščino, kar je rodilo tudi temu sledeče neugodne posledice. Pravilo pa je bilo, da po večernem štetju nihče ni smel v kopalnico in stranišče. Le v res izjemnih slučajih je šel posameznik v največji tišini z vso pozornostjo do stanovalcev v 6. sobi na svojo potrebo. Nesrečnik, ki ni po mnenju te sobe, pokazal dolžne obzirnosti do počivajočih tovarišev, je ob povratku dobil na glavo deko, katero so čvrste roke pritisnile na tla. Z vseh strani je dobil udarce, ki so mu za vedno ubili voljo do ropota v nočni tišini. Samo enkrat se je po takem kaznovanju demonstrativno dvignila vse soba, kjer je bival tepeni, ter je vseh njenih 40 stanovalcev treskalo z vratmi. Ko pa so se vračali in videli mrke obraze, razdraženih Notranjcev iz zadnjih sob, so se ponižno oprostili in tiho pogleli. S tem je „policijska“ ura dobila neizpodbitno veljavnost.

PRED DESETIMI LETI -- DECEMBER 1942

V začetku decembra 1942 občutno ojačenje Vaških straž s pristopom novih prostovoljcev, posadke Vaških straž v Ambrusu, pod poveljstvom Jožeta Mikliča.

4. decembra ob 2 popoldne je pod zločinsko kroglo komunističnega VOSovca padel na trgu pred staro cerkvijo v šiški ing. Janouš Emer. Kraj umora je bil obdan s 6 člani rdeče VOS, za njimi pa se je nahažala tudi italijanska karaminjska patrola, ki je ob strelih — pobegnila.

1. decembra 1942 ustanovitev Vaške straže na Igu pod poveljstvom Janeza Benka.

Na veer 11. decembra 1942 je Gubčeva brigada obkolila posadko Vaških straž v Aldovcu. Po celonočni borbi, med katero so zažgali cerkev in prosvetni dom, so komunisti vdrli v postojanko in večino branilcev pobili.

22. decembra 1942 zvečer napad Gobeve brigade na postojanko Vaških straž

v Žužemberku. Komunistom je uspelo vdreti v kraj in ga zasesti, razen sodnega poslopja. S svitom pa so se morali umakniti, ne da bi jim uspelo uničiti posadko.

V noči od 23. na 24. december 1942 neuspeli napad komunistične drhali, zbrani v Šercerjevi brigadi, na žilavo posadko Vaških straž na Runarskem.

Konec decembra 1942 ustanovitev Vaške straže na Kopanju pod poveljstvom Franca Finka iz Dobrepolj.

Konec decembra 1942 je vod 3. čete II. bataljona Legije smrti, pod poveljstvom Draga Furlana-Orana, zasedel Kronovo.

Slovenski pesnik I. B. nam piše iz Italije: „Prejel sem Vestnik. Zjokal sem se nad trpljenjem domovine, ko berem njeno strašno gorje! Pošiljajte mi vse številke, da jih širim med Slovenci v Italiji!“

M. RADOŠ:

PODRTI KRIŽ

(ZA DESETLETNICO VASKIH STRAŽ V BELI KRAJINI)

„Saj... saj...“ jeclja Marko še dalje svoje pomisleke, „pa 'osvobodilna fronta' trdi, da se bori za svobodo... za novi, boljši red... in da odstranja in bo odstranila samo izdajalce.“

„No, no!... Tega pa ne bi pričakoval od tebe, da še tebi take krotovičijo po glavi!“ hiti dokazovati Jure. „Osvobodilna fronta — to ti je samo lep plašč, v katerega se zavijajo ti satanovi hlapci; volkovi so, volkovi v ovčji koži! Da se borijo za svobodo, bi rad prislonil k njim. Da, da za svobodo, ki bo samo za tiste, ki so ali bodo na vrhovih, drugi vsi pa bodo njihovi hlapci... tlačani... sužnji... brezpravna raja, s katero bodo počeli, kar bodo hoteli. To ti bo toliko opevana svoboda, za katero se ti opričniki bore! Da se bore za novi, boljši red... Hvala jim lepa za tisti red, za katerega se bore, v katerem bo v sponah ječal vsak pošten kristjan!... In da likvidirajo in bodo likvidirali samo izdajalce! — Kaj so jim na poti evharistični kongresi, katoliški shodi in kongres Kristusa Kralja... Kaj so jim na poti naša lepa božja pota, kakor Brezje, naše Tri Fare in druga... Kaj so jim na poti papež in škofje, ki jih povsod blatijo, kjer morejo... Kaj so jim na poti naši dobri duhovniki, ki jih preganjajo, zapirajo in med krvavim trpinčenjem more... Kaj jim je na poti preprosto, pošteno ljudstvo, da ga sumničijo, pretepajo, zapirajo, mučijo in more. Kaj so jim na poti nedolžni otroci, da jih mučijo in pobijajo. Kaj so jim na poti evharistični križi, da jih podirajo??? Ali je vse to... ali so vsi ti z evharističnimi križi izdajalci??“

Na to Marko ne črhne več besedice.

Ob vznožju, predno se začne njuna hoja vzpenjati navkreber, razprtata in molče povzijeta, kar sta še imela pri-grizka s seboj, se napijeta hladne studenčnice in nadaljujeta odpočita in okrepčana, oprtana s svojima bremenoma, pot proti domu.

Izza Ošterca vstaja mlado jutro, ko se vzpenjata v zadnji klanec proti Rebrinam. Ozirata se proti evharističnem

križu. S tega kraja bi tudi v takem jutranjem prvem mraku, kakor sta, morala že ugledati evharistični križ! Pa ga ne opazita... Ali ju morda varajo oči?... Molče napenjata oči... Dospeta na vrh holmca... Pa evharistični križ več ne stoji tam... Podrt... razžagan... rasekan... razbit... razmetan... leži na tleh!

Vsa osupla... Nobeden njiju dolgo ne more ziniti besedice... Šele čez čas izdavi Marko iz dušičnega grla: „Stric Jure... sedaj... vas... razumem... vse!“ „Oh, da, da...!“ potrj izjavi sedaj Jure svojo tretjo kratko, pa dokazilno misel; „slepec spregleđa šele tedaj, ko jo sam z batom po glavi dobi!“

* * *

Soparno jutro je. Lastavice letajo pri tleh. Naša pomelarja gazita osupla in nema rosno travo. Marko leze sključen spredaj, Jure pa nekaj korakov za njim. Dejanje ga je vrglo v dve gubi. Vreča z moko mu je zlezla skoraj na vrat, da tega še občutil ni. Ko tako prilezeta do počivališča, se niti ozreta ne nanj; trudno lezeta naprej.

Toda, stoj!... Kaj je to?... Med bukvmi za počivališčem prasnejo suhe veje... Kakor da bi jih zemlja bruhanila iz sebe, stoje pri njiju rdeči brezbožni „osvoboditelji“, kosmati, razcapani, oboroženi... pri Markotu dva, pri Juretu trije, vsi z napetimi petelini pri „matildah“... Otrpneta, kot da bi bila obkrožena od samih strupenih gadov

„Stoj!... Ruke v vis!“... zarentači nad njima kolovodja rdečkarjev v mešani hrvaščini.

Partizani ju preiščejo, jima zvežejo roke na hrbtu in odtirajo proti Čemerniku; izogibajo se vasi. Marka molče tirata naprej dva nepoznana, tuja, rdeča rokovnjača. Drugi trije — med njimi kolovodja — od daleč slede z Juretom v svoji sredini. Zdaj ga imajo, ki so ga imeli že dolgo na piki. Marsikaterega fanta in moža je odvrnil, da ni padei v njihove mreže.

MATICA MRTVIH

79. **Hren Matjaž**, Verd pri Vrhniki, dijak, domobranec, star 19 let, vrnjen iz Vetrinja v št. Vid in ubit v Koevskem Rogu.

8. **Hren Karol**, Vrhnika, lesni trgovec, narednik v 7. četi, poročen, star 35 let, vrnjen iz Vetrinja in ubit v Teharjih.

81. **Habič Vinko**, Sela pri Pancah, Lipoglav, pek, domobranec-bolničar, samski, star 28 let, vrnjen iz Vetrinja in neznano, kje ubit.

82. **Kveder Lojze**, Ljubljana, študent, domobranski podnarednik-kurir, samski, star 20 let, vrnjen iz Vetrinja in neznano, kje ubit.

83. **Debevec Franc**, Borovnica, uradnik, domobranski poročnik, poročen, star 28 let, vrnjen iz Vetrinja in neznano kje ubit.

84. **Rudolf Jože**, št. Vid-Otave, mesarski pomočnik, domobranec, samski, star 27 let, vrnjen iz Vetrinja in neznano kje ubit.

85. **Novak Marjan**, Ježica, študent,

domobranski podnarednik, samski, star 20 leta, vrnjen iz Vetrinja in neznano kje ubit.

86. **Erznožnik Ivo**, Žiri, študent, domobranec, star 20 let, vrnjen iz Vetrinja in neznano kje ubit.

87. **Gunstek Jože**, Vrhnika, študent, domobranski podnarednik, samski, star 22 let, vrnjen iz Vetrinja in neznano kje ubit.

88. **Založnik Franc**, Polhov gradec, posestnikov sin, domobranski kaplar v 41. četi, samski, star 21 let, vrnjen iz Vetrinja in neznano kje ubit.

89. **Požnel Niko**, Ljubljana, študent, domobranski podnarednik na oklopnem vlaku, samski, star 21 let, vrnjen iz Vetrinja in neznano kje ubit.

90. **Škrbe Anton**, Žužemberk, študent veterine, domobranski narednik-propagandist v 53. četi, samski, star 23 let, ubit 4. avgusta 1943 v Otlici nad Ajdovščino.

91. **Žvan Ivan**, Dolenjske Toplice, študent, domobranski poročnik v stiškem udarnem bataljonu, samski, star 23 let, padel v borbi na Dolenjskem leta 1945.

92. **Đales Henrik**, št. Vid nad Cerknico, posestnikov sin, domobranec, samski, star 22 let, vrnjen iz Vetrinja in neznano kje ubit.

93. **Zabavnik Ivan**, Ig pri Ljubljani, dijak, domobranec, samski, star 23 let, ranjen v Velikih Lipljih in umrl 26. marca 1944 v Ljubljani.

94. **Pregelc Franc**, Begunje pri Cerknici, trgovski pomočnik, domobranski poročnik, komandir posadke v Zalogu pri Postojni, poročen, star 26 let, vrnjen iz Vetrinja in neznano kje ubit.

V št. 4. š. Vestnika popravi pod št. 65 „Maticе mrtvih in čitaj:

66. **Kociman Peter**, Škocijan pri Turjaku, dijak, domobranski kaplar v Meničaninovem udarnem bataljonu, samski, star 21 let, vrnjen z Rupnikovim bataljonom iz Vetrinja v Teharje in ubit.

List Šmartinski Vestnik izhaja mesečno. Letna naročnina za Argentino 15 pesov, v USA 1.5 dolarja, isto za Kanado; za ostale pokrajine tej valuti primerno. — Fantje in dekleta, zlasti domobranci, javite se za razpečavanje Vestnika. Uprava: Calle de los Derechos de la Ancianidad 130, Gral San Martin FCNGSM, Prov. Bs. As. — Tisk tiskarne Fed. Grote, Montes de Oca 320